

Szavak nélkül

Kati magába roskadva ücsörgött az iskolai szertár jótékony homályában. A folyosóról beszűrődő gyerekzsivaj el sem jutott a tudatáig. Nézett maga elé mereven, s csak akkor eszmélt, amikor kint felhangzott a jelzőcsengetés. Megrázkódott. Valahogy össze kell szednie magát. Megdörzsölte az arcát, szemét, beletúrt a hajába, nagyot sóhajtott. Mintha ezzel a sóhajjal el lehetett volna hessegetni a lelkét nyomasztó terhet. Összetörték. Megalázták.

Kati magyart tanított. Nemrég töltötte be az ötvenet. Épp a múlt héten. A születésnapján az osztálya meglepetéspartit szervezett számára. Tündérik voltak. Csasztuskát írtak, régi fotókat digitalizálva az életpályáját bemutató diasort készítettek, aláfestésként Adamis Anna Tanítsd meg a gyerekeket című dalát énekelték. Vajon honnan szedték elő? Valamikor, pedagógusnap műsorokban, ő is használta ezt a szöveget. A születésnap tortából nem is evett. Csak nézte a mosolygós gyermekarcokat, és kicsordultak a könnyei.

Ma azonban... Az első szünetben az ötödik osztályból kilépve botlott Jutkába, aki félszeg kíváncsisággal kérdezte tőle:

– Láttad?

– Mit? – nézett rá jámboran.

– Akkor nem láttad... Pedig mindenki erről beszél – jegyezte meg amaz.

– Bökd már ki végre, mit akarsz! – vesztette el a türelmét Kati. Boszszantotta Jutka jólétesültséggel vegyes titokzatoskodása.

– Hát a karikatúrát! Amit feltettek a Facebookra.

– Nem tudok semmiféle karikatúráról, nem is érdekel – felelte fáradtan Kati, és szeretett volna gyorsan megszabadulni Jutkától.

– Talán jobb is, hogy nem láttad – jegyezte meg szánakozón Jutka. – Biztos kiakadnál rajta. Elég durva... Na és a kommentek...

De nem folytathatta, mert Péter lépett ki az iroda ajtaján.

– De jó, hogy jössz, éppen érted indultam – mondta, de a hangjába egy csöpp öröm sem vegyült. – Gyere be, beszélnem kell veled!

Az előtérben Rózsika, a titkárnő és Margó, a tagozatvezető nyomban abbahagyták a beszélgetést. Kati sajnálkozást vélt kiolvasni a tekintetükből. Riadtan lépett be. Péter becsukta az ajtót, de alig ültek le, máris kopogás hallatszott. Rózsika dugta be a fejét:

– Esetleg egy kávét vagy teát hozhatok? – kérdezte.

– Nem, nem, már így is magas a vérnyomásom! – intett Péter, és kérdően Katira nézett. – Esetleg te?

Kati is megrázta a fejét, de hang nem jött ki a torkán. Rosszat sejtett. Valahogy furcsa volt az egész. Péter zavartnak tűnt. Ahogy a kollégák is a titkárságon...

Péter egy papírlapot tett elé:

– Ez keringett a Facebookon... Néhányan lájkolták... Végül is csak négy-öt gyerek fűzött hozzá megjegyzést... Egy szülő jelezte, aki rendszeresen ellenőrzi a gyermeke internetes dolgait. Kimásolta a kommentekkel együtt.

A papírlapon egy táblai rajz fotója volt. Egy rémes boszorkányt ábrázolt seprűn lovagolva, tortával a kezében. Ha a széles arc, a szeplők, a tömpe orr, a nyakba akasztott szemüveg és a torta az ötvenes gyertyával nem igazították volna el a szemlélődőt, a kép címe segített: „Kata-banya 50 éves.”

És a kommentek:

„Ne már... Nem is néz ki annyinak...”

„Persze, mert százéves. De tudnivaló, hogy a nők a felét letagadják!”

„Bányarém.”

„Debogy: inkább BANYARÉM.”

„Vieux chevall de bataille.”

„Cö...cö...”

„Jó az a turkálós blézer! Nem?”

„Ki rajzolta?”

„A blézert...? Azt Mimi. A tortát én! Ugye hogy az a legszebb?”

„Lemaradt a szemölcs!”

„Nem szemölcs. Ahogy a banya szokta mondani: »fogalmazunk szabatosan«. Az bizony bibircsók.”

„Volt bibircsók is, de Zsóka letörölte.”

„Mikor csináltad?”

„Hárman rajzoltuk.”

„De mikor?”

„Hát a múlt héten, a buli előtt.”

„Gida, észnél vagy? Töröld ki azonnal!”

„Mi az? Csak nem fosol?”

„Szégyelljétek magatokat! Kati néni nem ezt érdemli!”

„Nyasgem!”

Egy másik lapon még folytatódott a szöveg, de Kati arra már nem volt kíváncsi. Nézte a neveket, a kommentet írókat. Az arcokat. Egy világ omlott össze benne. Még Zsóka is?

– Ostoba kölykök... Ki akarnak tűnni. Azt hiszik, jópofák... Mindenkit kicikiznek. Egymást is... Nem érzik a súlyát... Nem tudják, mit cselekszenek... – hallotta távolról Péter hangját.

De Péter is tudja, hogy nem ez a baj. Hiszen lehet valakit nem szeretni. Lehet nem elfogadni. Lehet kritizálni. Talán még nevetségessé tenni is lehet – ha nevetséges. De gúnyrajzot készíteni valakiről, akit fél órával korábban átszellemülten ünnepeltek, könnyek közt ölelgettek – erre nincsenek szavak... Ezek lennének az ő gyerekei? Ilyen kétszínűek? Álszentek? Hazugok? Ennyit ért a négy együtt töltött év? Mi lesz így belőlük?

Újabb csengőszó hallatszott. Kezdődik az óra. És neki be kell mennie *abba* az osztályba. Radnótiról kell beszélnie. Az emberségről, az emberi tartásról egy embertelen világban. Meg a szeretetről. A legegyszerűbb apróságokról, amik a kötődést jelentik... Ági jut eszébe. Épp elcsípte a mondatot a tanáriban:

– Így jár, akinek nincs tekintélye! A tiszteletet ki kell vívni!

Persze, ahogy Kati belépett, rögtön elhallgatott.

Még hogy tisztelet! Persze tagadhatatlan, hogy az Ági óráin egy pizzenés sincs. A kölykök félnek tőle, mint a tűztől. Szabad szájú, keményen beolvas bárkinek. És ha valaki nem áll be a sorba, az elvágta magát előtte örök időkre. Mégis ő szokta a legtöbb virágot kapni a jeles alkalmakkor...

A nyolcadik osztály mintha megnémult volna. Semmi zaj nem szűrődik ki a teremből. Ilyen sem volt még. Kati belép. Az egész osztály lehorgasztott fejjel áll. Eszébe jut, hogy tegnap milyen lázas izgalommal készítette az óratervet, de most még a feladatlapokat sem hozta be, amin dolgozniuk kellene.

Nézi a lehajtott fejt, lesütött tekintetű gyerkőcöket. Egy részük zavarban van. Akad olyan is, aki megszeppent kissé. Kamaszok. Semmit sem tudnak a világról. Bár némelyikük meg van győződve ennek az ellenkezőjéről. Az internet neveli őket. Azt hiszik, általa kitágul a világ, pedig csak bezárkóztak valahová. Hamis közegekben élnek. Nem tudják, mi a fájdalom, nem tudják, mi a szeretet. Csak azt, hogy néha lefagy a rendszer. De ezt is ellensúlyozza a túlméretezett ego és a fene nagy magabiztosság.

Kati látja, hogy néhányan lopva összenéznek. Egy-két zavart, elfojtott mosoly... Nem tudták, mit cselekszenek? Hisz tavaly épp Gida volt az, aki öngyilkossággal fenyegetőzött, mert kicsúfolták, és szemét dolgokat terjesztettek róla. Vagy Zsóka. Aki vidékről csöppent be az osztályba, és sokáig magányos volt. Mit kellett azért küzdenie Katinak, hogy a többiek befogadják! Van értelme energiát pazarolni rájuk? Érdemes fagyos földre magot szórni? Ezek után lehetnek még valaha ezek a gyerekek az övéi...? Végül elhatározásra jut. A tábla oldalsó szárnyához lép. Oda, ahová a rajz készült pár nappal ezelőtt. Csöndesen behajtja.